

TILTAKSPLAN KNYTTET TIL STRATEGISK NÆRINGSPLAN FOR LILLEHAMMER-REGIONEN 2021-2031

Vedlegg:

Protokoll fra møte i Interkommunalt Politisk Råd 8. april
Forslag til tiltak - utfyllende

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Sammendrag:

Saksfremlegget argumentere for valg av tiltak knyttet til strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen.

Saksutredning:

Strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen er vedtatt av de tre kommunestyrene i regionen. Tiltaksplanen knyttet til strategisk næringsplanen skal vedtas at Interkommunalt politisk råd. Tiltaksplanen skal normalt være en del av IPR sin Budsjett- og tiltaksplan, som rådet vedtar i desember hvert år. Grunnet at næringsplanen ikke var klar da Budsjett- og tiltaksplan for 2021 ble vedtatt kommer denne delen av tiltaksplanen i år som en egen sak. Fra og med 2022 vil dette bli behandlet sammen.

Dette dokumentet legger fram forslag til tiltaksplan for diskusjon i Interkommunalt politisk råd. Tiltaksplanen er en operasjonalisering og konkretisering av ambisjonene i Strategisk næringsplan. Tiltaksplanen svarer også opp mange av innspillene som har kommet gjennom høringsprosessen knyttet til den strategiske næringsplanen.

Interkommunalt Politisk Råd har i vedtatt Budsjett- og tiltaksplan for 2021 satt av 1,5 millioner til oppfølging av strategisk næringsplan. Denne rammen er i utgangspunktet det økonomiske handlingsrommet for tiltaksplanen knyttet til Strategisk næringsplan i 2021, men flere av tiltakene legger også opp til samfinansiering med andre kilder.

Fakta:

For å få innspill til tiltaksplanen har følgende virkemidler vært brukt:

- Oppfordring om å gi innspill til tiltaksplanen sammen med at Strategisk næringsplan ble lagt ut til offentlig ettersyn
- Dialogmøter med de sentrale næringsorganisasjonene, hvorav de fleste av dem har gitt skriftlige innspill som også inkluderer tiltak
- Samtaler med 25 personer fra ulike deler av næringslivet

- Gjennomgang av oppsummeringene fra de politiske møtene som ble gjennomført som del av planprosessen
- Generell erfaring fra prosjekter og dialog med næringslivet
- Prosessarbeid i de tre formannskapene i regionen

Tiltaksplanen skal gjelde for 1 + 3 år, der den økonomiske delen av IPRs Budsjett- og tiltaksplan for 2021 vedtas for ett år av gangen. I noen tilfeller kan IPR velge å vedta å binde opp finansiering for mer enn ett år.

Det vises ellers til Budsjett- og tiltaksplan for Lillehammer-regionen for øvrige regionale tiltak som ikke omfattes av strategisk næringsplan og dermed inngår i dette saksfremlegget.

Vurdering:

Tiltaksplanen skal knyttes til de prioriterte strategiske virkemidlene i næringsplanen. Det vil si følgende virkemidler:

- Bidra til økt kompetanse om og bruk av bærekraftige og digitale forretningsmodeller i næringslivet i regionen.
- Utvikle og styrke utvalgte klynger og bedriftsnettverk
- Bruke innbyggerinvolvering, samarbeid og teknologi for å utvikle samfunnet og næringslivet
- Jobbe kontinuerlig med å forbedre kommunenes rolle som vertskommune for næringslivet
- Bidra til at næringsaktører har tilgang på næringsarealer som møter behovene
- Fortelle gode historier fra regionen

Under følger en vurdering av de ulike strategiske virkemidlene, og en kortfattet omtale av de foreslåtte tiltakene i tabellform. En mer omfattende beskrivelse av hvert enkelt tiltak er tilgjengelig som vedlegg.

Bærekraftige og digitale forretningsmodeller

Vi vet at mange bedrifter i vår region er opptatt av bærekraft og digitalisering. Gjennom erfaring fra konkrete prosjekter vet vi derimot at få bedrifter vet hvordan de kan tenke bærekraft og digitalisering som en integrert del av forretningsmodellen sin. Med dette som bakteppe legger regionen opp til en bred satsing på kompetansebygging på dette feltet, samt økt trykk på å bidra til at næringslivet kan gjennomføre gode prosjekter.

For flere av disse tiltakene legges det opp til en tett kobling mot prosjektet Krafttak for grønn vekst, som drives av Skåppå Kunnskapspark i samarbeid med en rekke næringsaktører og kommuner i Gudbrandsdalen. Prosjektet beskrives som en felles satsing mellom privat og offentlig sektor med mål om å skape nye grønne og smarte arbeidsplasser.

Tiltak	Midler i 2021	Midler 2022-2024	Rolle regionen	Tiltakseier	Hovedsamarbeidspartner(e)
Sirkulære Lillehammer-regionen	0,-	0,-	Brobygger	LRV	Skåppå og Innovasjon Norge
3-årig utviklingsprosess for bærekraftige forretningsmodeller	200 000,-	200 000,- i hvert av årene 2022 og 2023	Veiviser, Brobygger	LRV	Skåppå og Høgskolen i Innlandet
Bærekraftige og datadrevne arrangementer	100 000,-	100 000,- i hvert av årene 2022-2024	Veiviser og tilrettelegger	LRV	Visit Lillehammer
Digital:Lab Innlandet	200 000,-	200 000,- i hvert av årene 2022 og 2023, deretter selvfinansierende	Veiviser, Brobygger, Tilrettelegger	LRV	I ferd med å bli satt, men trolig Skåppå, Digital Innlandet og Digitaliseringsstyret

Klynger og nettverk

Bedriftsnettverk er et sett bedrifter som samarbeider om noen felles mål. Dette er bedriftsstyrt, og er i deres egeninteresse. Klynger har også en betydelig bedriftsandel, men har også med elementene offentlig sektor, risikokapital, entreprenørskap og FoU. En klynge er med andre ord mye mer omfattende enn et bedriftsnettverk, og krever som hovedregel en heltidsansatt klyngeleder for å få alle aktørene til å spille sammen. Bedriftsnettverk og klynger er anerkjent å være blant de mest effektive virkemidlene for å få til næringsutvikling, og er et svært sentralt satsingsområde nasjonalt og på fylkeskommunalt nivå.

Generelt gjelder det at alt vårt arbeid med klynger og bedriftsnettverk skal kunne kobles med satsing innen bærekraftige og digitale forretningsmodeller og/eller at det bidrar til å finne nye måter for kommunene å løse sine oppgaver på.

Det er viktig å presisere at bedriftsnettverk i utgangspunktet bør være drevet av bedriftene selv. Slik sett kan det være mange viktige bedriftsnettverk som verken Lillehammer-regionen Vekst er kjent med eller har noe med å gjøre. Det betyr ikke at disse ikke er viktige, og prioriteringen under handler ikke om viktighet, men hvor vi kan utgjøre en forskjell.

Tiltak	Midler i 2021	Midler 2022-2024	Rolle regionen	Tiltakseier	Hovedsamarbeidspartner(e)
Esport-klynge	75 000,-	Avhengig av klyngestrategi som legges i 2021	Tilrettelegger	LRV	Skåppå, Norges Esportforbund og Høgskolen i Innlandet
Snowball	Kun allerede avsatt grunnfinansiering	300 000,- per år i 2022-2024	Veiviser	Visit Lillehammer	Eiere av Snowball
Audiovisuell bransje	0,-	Bransjen må selv finne sin form på dette nettverket	Veiviser	Lillywood	Bransjeaktører
Cyberland	Ikke utover allerede avsatte midler	Ikke utover allerede avsatte midler	Veiviser, Brobygger,	LRV, GRU og IFK	NTNU og Cyberforsvaret

			Tilrettelegger		
Lokalmatnettverk	Fylkeskommunale midler som er overført fra 2020	Legges opp til at en videreført satsing baseres på finansiering fra andre kilder	Fra tilrettelegger til veiviser og brobygger	LRV	Bransjeaktører
Fritidsbolignettverk	150 000,- (hvorav 100' til en kartlegging)	Trolig rundt 50 000 kroner de kommende årene, men kan komme en økning om ambisjonene for nettverket økes	Veiviser og brobygger	Skåppå	Bransjeaktører, Høgskolen i Innlandet
Langua nasjonalparknettverk	0,-. Fasen nettverket er inne i er allerede finansiert	I utgangspunktet søkes det finansiering fra andre kilder enn IPR	Veiviser	Randsfjordmusea avdeling Kittilbu	Næringsaktører
Konseptualisere arenaer for co-working	Ikke utover allerede avsatte midler til markedskommunikasjon	Ikke utover allerede avsatte midler til markedskommunikasjon	Tilrettelegger	LRV	Fabrikken, Telegrafan, Destilleriet

Bruke innbyggerinvolvering, samarbeid og teknologi for å utvikle samfunnet og næringslivet

Kommunene må jobbe annerledes framover for å kunne levere gode tjenester til sine innbyggere. Økonomien blir stadig mer presset, og den demografiske utviklingen tilsier en sterk kostnadsøkning de neste tiårene. Kommune 3.0 er et begrep som ofte blir brukt om en måte å jobbe på der kommunene spør samfunnet hvordan vi kan løse fremtidens utfordringer sammen. Smartby og smart region er noe litt annet, men følger noe av det samme sporet ved at innbyggerinvolvering og samarbeid står sentralt. Smartby skiller seg noe fra Kommune 3.0, særlig ved at smartbytankegang kjennetegnes ved at bruk av teknologi står sentralt. Det er ikke en forutsetning, selv om det ofte er tilfellet, i Kommune 3.0.

Det å jobbe etter en smartbytankegang eller kommune 3.0 krever en annen grunnleggende kultur i en kommune enn tradisjonell kommunal tjenesteleveranse. Det krever stor grad av interaksjon med omgivelsene, og det krever en stor grad av åpenhet for nye ideer. En slik utvikling av organisasjonskultur er ikke noe som kommer ut av næringsplan alene, men dette må forankres i øvrige kommunale planer. I Gausdal legger kommuneplanens samfunnsdel opp til at Gausdal kommune er en organisasjon som samskaper, og det samme forventes å bli sentralt i Lillehammer. I Lillehammer har politikerne bestilt en egen smartbystrategi. Men de kulturelle elementene må jobbes målbevisst med over tid. Dette arbeidet må styres gjennom andre virkemidler enn strategisk næringsplan.

Denne måten å tenke på inkluderer også bred involvering av næringslivet, der næringslivet bidrar til nye løsninger på problemene kommunen er satt til å løse. Slik sett kan det også legges grunnlag for sysselsettingsvekst ved at vi utvikler næringsaktører som blir gode i sitt

hjemmemarked og gjennom det kan konkurrere på et nasjonalt og kanskje internasjonalt marked.

Det iverksettes ikke egne tiltak for dette virkemiddelet i 2021. Dette har sammenhengen med at viktige planer, som er avgjørende for innretningen er under utarbeidelse. Dette gjelder særlig digitaliseringsstrategien, som for Lillehammer kommune også skal ha en del om smartby. Kommuneplanens samfunnsdel i Lillehammer forventes også å peke ut en viktig retning, og det trolig også komme noen signaler i planstrategien i Øyer kommune. Med dette som bakteppe jobbes det nå fram gode tiltak i samarbeid med digitaliseringsstyret og andre involverte deler av kommuneorganisasjonene.

Jobbe kontinuerlig med å forbedre kommunenes rolle som vertskommune for næringslivet

Hvordan en kommune opptrer som vertskap for næringslivet, har stor betydning for næringslivet vilje og evne til å utvikle seg. Kommunen er sjelden bedriftseier og skaper dermed sjelden arbeidsplasser i privat sektor, men har en rolle både som veiviser, brobygger og tilrettelegger. Kommunene i Lillehammer-regionen ønsker å være gode vertskommuner for næringslivet, og vil satse målbevisst på å styrke denne rollen i årene som kommer.

Tiltak	Midler i 2021	Midler 2022-2024	Rolle regionen	Tiltakseier	Hovedsamarbeidspartner(e)
Styrket vertskapsrolle	125 000,-	125 000,- i hvert av årene	Veiviser og tilrettelegger	LRV	Egne arbeidsgrupper i kommunene
Synliggjøre verdiskapingsperspektivet offentlig saksbehandling	0,-	Kan gjennomføres uten tiltaksmidler	Veiviser	Kommunene	

Bidra til at næringsaktører har tilgang på næringsarealer som møter behovene

I Lillehammer-regionen er det i 2021 en erkjennelse av at næringsarealer ikke er konkurransefortrinn for regionen. Tilbakemeldingen på planforslaget er derimot unisont at dette ikke kan forbli en konkurranseulempe, men det må gjøres aktive grep for å snu situasjonen. Det er viktig å presisere at vedtak om arealmessige disposisjoner gjøres i arealplaner og ikke i strategisk næringsplan. Tiltakene som foreslås her kan gjennomføres uavhengig av revisjon av arealplaner.

Tiltak	Midler i 2021	Midler 2022-2024	Rolle regionen	Tiltakseier	Hovedsamarbeidspartner(e)
Jobbe for best mulig næringsarealer langs E6	0,-	Håndteres gjennom Lillehammer kommune	Veiviser og brobygger	Øyer og Lillehammer kommuner	Nye Veier
Økt kunnskap om jordflytting	0,-	0,-	Veiviser og tilrettelegger	LRV	Landbrukskontoret
Arbeide for alternative plasseringer av	0,-	0,-	Veiviser og tilrettelegger	Lillehammer kommune	Grunneiere

Trafostasjon (ikke på Hovemoen)					
Etablere en tilgjengelig næringsarealoversikt for regionen	50 000,-	0,- Håndteres innenfor ordinære rammer	Tilrettelegger	LRV	Næringseiendomsaktører
Identifisere muligheten for å klargjøre nye næringsarealer i de tre kommunene	0,- håndteres innenfor Lillehammer kommunes rammer	0,-	Veiviser og tilrettelegger	Lillehammer kommune	Øyer kommune, Gausdal kommune, Statsforvalteren, Statens Vegvesen, Innlandet Fylkeskommune, Gausdal Næringsforum, Lillehammer Næringsforening og Øyer Næringsråd
Gjennomføre viktige byutviklingsprosjekter i Lillehammer	0,- håndteres innenfor Lillehammer kommunes rammer	0,-	Brobygger og tilrettelegger	Lillehammer kommune	Bane Nor, Lillehammer Parkering AS
Utvikling av eksisterende tomtearealer	0,- kostnader tas av grunneier, evnt støtte av kommune	0,-	Veiviser	LRV	Grunneiere

Fortelle gode historier fra regionen

Kommunikasjon er en viktig del av alt næringsutviklingsarbeid. Både lokalt, regionalt og nasjonalt skal folk og bedrifter vite hva vi er særlig gode på i Lillehammer-regionen. Dette skaper etablerings- og tilflyttingslyst.

Tiltak	Midler i 2021	Midler 2022-2024	Rolle regionen	Tiltakseier	Hovedsamarbeidspartner(e)
Konseptualisering	Dekkes av allerede avsatte midler	0,-	Veiviser og tilrettelegger	LRV	Ekstern bistand
Webside	100 000,-	0,-	Veiviser og tilrettelegger	LRV	Ekstern bistand
Visuell identitet	100 000,-	0,-	Veiviser og tilrettelegger	LRV	Ekstern bistand
Innholdsproduksjon	100 000,-, i tillegg til allerede avsatte midler	200 000,- i hvert av årene	Veiviser og tilrettelegger	LRV	Ekstern bistand

I sum innebærer alle tiltakene over en disponering av 1 200 000 kroner.

Konklusjon:

Det foreslås en rekke tiltak innen fem av de seks strategiske virkemidlene. For det siste virkemiddelet forventes en påkobling på pågående plan- og strategiarbeid. Totalt innebærer tiltakene en disponering av 1 200 00 kroner av midlene i Interkommunalt Politisk Råd for Lillehammer-regionen i 2021.

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Øyer kommune sender over sine innspill til tiltaksplan tilknyttet strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen, slik de fremgår av protokollen fra møtet
2. Endelig behandling av tiltaksplanen gjøres i Interkommunalt Politisk Råd
3. Rullering av tiltaksplanen gjøres årlig i forbindelse med at Interkommunalt Politisk Råd vedtar sin Budsjett- og tiltaksplan

Annikken Reitan Borgstrand
Stedfortredende kommunedirektør

Eirik Haagensen
Næringssjef